

Németh György

A „ragadós” tetoválás

AZ ókori Hellászban az epidauroszi Aszklépiosz-szentélyben nemcsak gyógyították a beteget, hanem a gyógyult betegek nevét és gyógyulásuk történetét is feljegyezték.

A kőfeliratokról ma mintegy hetven esetleírást ismerünk. Valójában mindegyik „csodás” gyógyulás, ami Aszklépiosz, azaz a gyógyítás istenének hatalmát tanúsította. A feliratoknak komoly szerepe lehetett a szentély tekintélyének növelésében, de a betegtől elvárt viselkedés rögzítésében is. Az esetleírások állandóan visszatérő eleme, hogy a gyógyulásért fizetni kellett a szentély papjainak, e hálapénzt *iatrának* hívták. A feliratokon többször is megfogalmazták, hogy mi várt azokra, akik nem fizették meg a hálapénzt: újból betegségbe estek, és egy esetleges újabb kezelés esetén visszamenőleg is fizetniük kellett a gyógyulásért.

Az egyik felirat a görög világban is ismert tetoválások használatának bizonyítékaként egy Pandarosz nevű thesszáliai rabszolgáról emlékezett meg, aki meg akart szabadulni a homlokán lévő tetoválástól. Ilyet azok a szolgák viseltek, akik vagy elszöktek, vagy loptak, esetleg más bűnt követtek el:

Aszklépiosz

Az epidauroszi szentély

„Pandarosz Thesszáliából, homlokán bélyeggel (sztigma). Ez bent aludt (a szentélyben) és álmot látott. Úgy látta, mintha az isten (tudniillik Aszklépiosz) a tetoválását szalaggal bekötné, és megparancsolná neki, hogy a szentélyből kimenve vegye le és ajánlja fel azt a templomnak. Amikor reggel lett, kiment, levette a szalagot, és homloka megtisztult a bélyegtől. A betűk átragadtak a szalagra, amelyet fel is ajánlott a szentélynek.

Ekhedórosz megkapta a meglevők mellé Pandarosz tetoválásait is. Pandarosztól ugyanis átvett egy pénzösszeget, hogy felajánlja az ő nevében az istennek Epidaurosban. Csakhogy a pénzt nem adta át. Bennaludt (a szentélyben) és álmot látott. Álmában az isten odaállt mellé, és megkérdezte, kapott-e pénzt Pandarosztól, hogy felajánlja a szentélyben. Ő pedig azt felelte, hogy semmit sem kapott tőle. Ha azonban meggyógyítaná őt, akkor felajánl neki egy festményt, amelyet maga készített. Ezután az isten átkötötte tetoválásait Pandarosz szalagjával, és felszólította, hogy amint kiér az épületből, vegye le a szalagot, és mossa meg az arcát a forrás vizében, és nézzen bele a vízbe. Amint reggel lett, kiment az épületből és levette a szalagot. Arról hiányoztak a betűk. Ekkor belenézett a vízbe, és meglátta, hogy arcán a saját tetoválásai mellett Pandaroszéi is ott virulnak.” (Sarkady János fordításának felhasználásával)

Aszklépiosz álmában meggyógyítja a beteget